

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Petri Ridolphini J. C. Nobilis Cortonensis, Patritiiqve
Romani, Ac Protonotarii Apostolici, De ordine procedendi
in Iudiciis in Romana Curia Praxis Recentior**

Ridolfini, Pietro

Coloniae Agrippinae, 1680

Caput Primum. De causis executivis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99137](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99137)

P A R S P R I M A C A P. I.
S U M M A R I U M C A P. I.

5

- 1 Auditor Camera habet facultatem procedendi executivè in pluribus causis, & quomodo.
- 2 Papa solebat olim quædam negotia in camera sua cum voto nonnullorum prelatorum expedire.
- 3 Clericorum camera origo antiquissima unde processit.
- 4 Subditi Papa ex statu temporali ceperunt antiquitus ad cameralem ejus audientiam recurrere.
- 5 Papa multiplicat negotiis, varissimè solet hodie in camerale audientia convenire.
- 6 Cardinalis camerarius S. R. E. est caput audientie cameralis à papa constitutus.
- 7 Camerarius S. R. E. usque ad tempora Innocentij I. præerat arario Papa.
- 8 Camerarius S. R. E. olim redditus Ecclesiæ, seu elemosynas pauperibus erogabat.
- 9 S. Laurentium tempore S. Sixti I. fuit S. R. E. Camerarius, qui redditus Ecclesiæ erogabat Egenis.
- 10 Papa ipsemet hodie elemosynas ex arario pauperibus erogat per manus ejus elemosynarij.
- 11 Cause appellationum nedom à iudicibus status Ecclesiastici, sed etiam à iudicibus urbis, tribus exceptis, ad cameralem audientiam antiquitus consueverunt.
- 12 Papa camerario S. R. E. auditorem deputavit.
- 13 Auditor camera olim fuit solummodo iudex curialium.
- 14 Auditor camera nomen Patri curialium sortitus est.
- 15 Facultates quàmplurima à Papa auditori camera in dies concessæ, & quæ.
- 16 Auditor camera unde dictus.
- 17 Auditor camera est auditor camerarj.
- 18 Auditor camera olim erat iudex delegatus.
- 19 Auditor camera hodie est iudex ordinarius, & habet facultates amplissimas.
- 20 Auditor camera in toto orbe Christiano in pluribus jurisdictionem ex indulto papali exercet.
- 21 Camerarius, & clerici camera habent facultatem judicandi in causis, in quibus camera habet interesse.
- 22 Auditor camera habet jurisdictionem in causis privatorum.
- 23 Auditor camera non est auditor Papa, sed camerarj.
- 24 A sententiis auditoris camera appellatur ad Papam, & quare.
- 25 Auditor camera hodie habet duos locum tenentes in civilibus, & unum in criminalibus, & decem Notarios.
- 26 Auditor camera habet locum in Capella Papa.
- 27 Auditor camera potest delegare causas.
- 28 Auditor camera tribunalis reformatores qui.
- 29 Auditor camera officium est ceteris antiquius, & nobilius.
- 30 Auditor camera officium licet vacet per mortem, vel assumptionem, expeditio: decreta valent, & possunt sine dubio exequi coram successore.
- 31 Auditor camera jurisdictio non præjudicat jurisdictioni Vicarij Papa, & in quibus.
- 32 Auditor camera est iudex competens Hebræorum, & in quibus causis.
- 33 Qui tractent de jurisdictione & facultatibus A. C.
- 34 Qui scripserint de officio A. C. ac modo procedendi in ejus Tribunali.
- 35 Auditor camera quas hodie facultates habeat.
- 36 A. C. est iudex privative quoad alios, quando agitur de obligatione camerali.
- 37 Inter cives, & incolas in forma camera obligator, est locus preventionis inter A. C. & iudices capitulinos.
- 38 Independentibus à litibus aliorum tribunalium, A. C. non est iudex, seu exequutor obligationis cameralis privative.
- 39 Quoad Clericos Romanos, & loca pia in forma camera obligata, est locus preventionis inter A. C. & Urbis Vicarium.
- 40 A. C. causas obligationum cameralium extra curiam non reassumit.
- 41 A. C. nullam habet jurisdictionem in beneficiis.
- 42 A. C. non potest in beneficiis concedere mandatum de manutendo.
- 43 A. C. jurisdictio non potest in beneficiis prorogari etiam de partium consensu.
- 44 A. C. est iudex in causis beneficiis curialium vigore Eugeniæ.
- 45 Curiales hodie ratione beneficiorum sunt subiecti ordinariis locorum ex dispositione sacri Concilij Tridentini.
- 46 A. C. est iudex competens super validitate Unionis, dum non agitur de titulo, & possessione beneficii, & quare.
- 47 A. C. est iudex in beneficiis, si in actis adest commissio.
- 48 A. C. est exequutor literarum Apostolicarum.
- 49 Etiam si alius sit datus exequutor in literis.
- 50 A. C. virtute novarum facultatum est exequutor literarum Apostolicarum, etiam si in eis non sit nominatus.
- 51 A. C. non potest vigore ejus facultatum, uti exequutor generalis, vocare possessorem beneficii ultra duas dietas.
- 52 Nisi in literis sit aliter ordinatum cum derogatione contrariorum.
- 53 Vel nisi sint exequenda litera pensionis, cujus solutio sit destinata in curia.
- 54 Vel nisi A. C. sit nominatus exequutor in literis.
- 55 Vel nisi de expresso consensu partium.
- 56 Vel nisi causa est commissæ in curia.
- 57 A. C. non potest insinuare presentatum ad beneficium jurispatronatus.
- 58 Iudicium aut est executivum, aut summarium aut ordinarium.
- 59 Obligatio in forma camera Apostolica sive Regia sive Ducali, habet executionem paratam.
- 60 Debitor, qui aliquo modo non consensit in mandatum executivum, non potest via executiva convenire.
- 61 Obligatio in forma juris Guarantigia, habet executionem paratam.

- 62 Obligationes Camerales in forma Ripae, Ripettae, & aliasimiles, in quibus debitores consentiunt in mandatum unica &c. habent coram A.C. executionem paratam.
- 63 Vigore conventionis facta inter Partes, quod in aliqua obligatione procedatur executivè, comitit via executiva.
- 64 Pro summa scutorum viginti monetae, & ab inde infra coram A.C. proceditur executive ex praxi.
- 65 Pro, inter, & contra notarios tribunali, occasione officij, A.C. procedit executive, & n. 67. & seqq.
- 66 Pro, inter sed non contra, mercatores curiae occasione mercium A.C. potest procedere executivè, & n. 68. & seqq.
- 69 Verba summarie, & sine figura iudicij, sola facti veritate inspecta, absque observatione terminorum, important viam executivam, & quid in hoc observet signatura.
- 70 Litera cambij, & cedula depositorum in forma mercatorum, & coram A.C. inter, & contra eos habent executionem paratam.
- 71 Instrumentum depositi veri, & realis habet executionem paratam.
- 72 Contra depositarium, sicut contra sequestrarium proceditur executive.
- 73 Indebiti vigore Cameralis obligationis soluti repetitio habent viam executivam.
- 74 Pro mercede proceditur executive.
- 75 Sed coram A.C. in multis casibus pro mercede proceditur summarie via monitorij ex praxi.
- 76 Pro alimentis futuris competit via executiva.
- 77 Vigore instrumenti dotalis, si constat, quod mulier non potest se aliunde alere, competit via executiva.
- 78 In urbe, ac ejus districtu pro dote proceditur executive vigore statuti indistincte, etiam contra tertios, etiam non excusso principali.
- 79 Pro legato coram A.C. proceditur executive juxta opinionem Angelij.
- 80 Secus in rota.
- 81 Si debitor non est solvendo potest executive procedi contra debitorem debitoris obligati ad favorem illius.
- 82 Confessio judicialis vigore competit via executiva.
- 83 Sed hoc non procedit quando iudicium est jam effectum ordinarium.
- 84 Confessio judicialis, & instrumentum confessionatum, & Guarantigiatum, an, & in quo differant.
- 85 Confessio facta in instrumento Guarantigiato habet vim confessionis judicialis.
- 86 Guarantigia quid sit.
- 87 Guarantigia sine confessione non datur.
- 88 Guarantigiatum instrumentum potest dici etiam confessionale, & illi equiparari.
- 89 Guarantigiatum instrumentum, & confessionatum inter se differunt, licet sine ejusdem efficacia.
- 90 Notarius, qui non est iudex cartularius, seu ordinarius, non potest recipere per Guarantigiam, & n. 94.
- 91 Notarius iudex cartularius habet jurisdictionem voluntariam.
- 92 Notarij iudicij cartularij praeceptum habet executionem paratam ad instar veri praecepti iudicij.
- 93 Notarij iudicij Cartularij iurisdicchio potest prorogari a partibus.
- 94 Notarius, qui non est iudex, non videtur posse precipere per Guarantigiam.
- 95 Vigore Instrumenti Guarantigiati, & multo magis Confessionati, proceditur executive.
- 96 Virtute Instrumenti, in quo obligatio Cameralis, vel similis habetur pro apposta, competit via executiva.
- 97 Obligatio Cameralis in tribunali A.C. vel C. A. habetur pro apposta mortuo Notario, qui formam obligationis non apposuerat in instrumento, & quando sit.
- 98 Guarantigia de stylo in Instrumentis apponi solita omittitur, habetur pro apposta.
- 99 Et statum declarationi Notarij, si vivit, aliis statum ejus ultimo stylo, vel magis communi in ea materia.
- 100 Instrumentum publicum non habet paratam executionem.
- 101 Instrumenti jurati vigore non competit via executiva regulariter.
- 102 Limita si iuramentum tendat ad litum decisionem.
- 103 A decreto facto vigore iuramenti litum decisum non datur appellatio.
- 104 Obligatio Cameralis a quo inventa.
- 105 Quae ratione introducitur, & unde dicta.
- 106 Obligatus in forma Camera ad simplex verbum tenetur solvere.
- 107 Obligatus se in forma Camera renunciat omni legum auxilio, & omni exceptioni.
- 108 Guarantigia, & obligationis Cameralis differentia.
- 109 Guarantigia unde dicta.
- 110 Facultates A.C. procedendi executive in omnibus casibus, in quibus in aliis Tribunalibus proceditur executive, debent intelligi de Tribunalibus Urbis tantum.
- 111 A.C. non procedit executive vigore Statuti de partibus, sed tantum quando adest obligatio Cameralis, guarantigiata, vel similis.
- 112 A.C. facultates non sunt restrictae ad obligationem Cameralem, Guarantigia, Ripa, Ripetta, sed ulterius progrediuntur.
- 113 A.C. reassumit causas obligationis Cameralis Guarantigia, & aliarum in ejus facultatibus expressarum a iudicibus Urbis, non autem ab illis de partibus.
- 114 A.C. licet possit inhibere quibuscumque Iudicibus in dictis casibus, hoc tamen restringitur ad Iudices Curiae ex praxi rerum magistratuum.
- 115 Ador, qui egit executive contra obligatum in forma Camera, potest variare, etiam a Iudice de partibus ad A.C.
- 116 Vigore obligationis Cameralis potest quis qui variare de re ad personam, & de una via executiva ad aliam, & ab uno ad alium iudicem competentem.
- 117 In iudicio executivo non habet locum regula ubi caput, nec exceptio litis pendencia, secus in iudicio ordinario intentato.
- 118 Agens via ordinaria videtur renunciassse via executive.
- 119 Limita primo, si Reus sit contumax, nam tunc poterit variare Agens etiam via ordinaria.
- 120 Limita secundo, relictis expensis, & renunciata via ordinaria intentata, nam tunc potest Agens executive.

De causis Executivis
Pars prima Cap. I.

- 121 Limita si actor sui reservavit viam executivam pravia protestatione, vel pacto.
- 122 Limita quarto, si iudex cepit agere via ordinaria sine consensu partis.
- 123 Limita quinto, si actum fuerit hypothecariā contra tertium, non potest agi executivē contra principalem.
- 124 Limita sexto quando via ordinaria est praambula ad executivam.
- 125 Variatio de iudicio summario ad executivum non admittitur, & quando hoc procedit.
- 126 Limita quando non mutatur primum iudicium ceptum, sed aliud compatibile viget obligationis camerale contra principalem, vel ejus heredem intentatur.
- 127 Vigore obligationis camerale potest quis variare de persona ad personam, de principali ad subalternam, & de persona ad rem, & de re ad personam.
- 128 Actor, qui agit in partibus si vult variare vigore obligationis camerale, & igitur coram A.C. debet reficere expensas, & reponere iussum, juxta opin. Ang.
- 129 Sed hoc non videtur habere locum, quando fuit in partibus actum executivum.
- 130 In curia in executivis admittitur variatio, etiam non refectis expensis.
- 131 Citatio debet fieri ante domum, non in domo.
- 132 A.C. habet facultatem citandi obligatum sub formis executivis, & a scutu viginti infra ad valvas domus solite habitationis citandi.
- 133 Citatio debet relinqui domi, vel affigi ad valvas domus solite habitationis citandi, quando citatio personalis non requiritur, vel quæ non permittit se personaliter citari.
- 134 In curia factus diligentis contra personam proceditur per affixionem ad valvas curie, in acie Campifloræ, & domi dimissa copia.
- 135 Si domi citandi nemo adit, vel qui adest non vult aperire, potest cursor affigere citationis copiam ad valvas domus, adhibito uno teste.
- 136 Citationes executæ per cursores domi dimissa copia in tribunali A.C. habent vim executarum per mandatarios in manibus domesticorum in A.C.
- 137 Cursores Papa indistincte citationes intus domum per rimulas ostij domus dimittunt.
- 138 Si domus citandi non reperitur, factus diligentis, proceditur per affixionem ad valvas curie, & in acie Campifloræ.
- 139 Sed si adest domus olim solite habitationis illius, affigitur citatio etiam ad valvas dictæ domus, adhibito uno teste.
- 140 A.C. habet facultatem citandi obligatos sub formis executivis, & a scutu viginti infra per affixionem ad valvas domus, ergo multo magis domi dimissa copia.
- 141 Cursores vix copiam citationis per rimulas ostij domus de se committunt, & abeunt, & illam in ostio vicini non semel relinquunt.
- 142 Cursores copiam citationis nunquam legibilem domi relinquunt, cum tamen citatio debeat esse legibilis de jure, & ex constitutionibus.
- 143 Cursores, & mandatarii non possunt citare personaliter, vel domi dimissa copia post tertiam horam noctis, per affixionem vero nisi de die.

Oram Illustrissimo, & Reverendissimo D. Auditore R. C. a Apostolica ꝑ executivē proceditur *b* in causis obligationum in forma cameræ, *c* necnon Guarantigiæ, *d* Ripæ, Ripetæ, ac etiam in aliis, in quibus etiam absque obligatione camerale debitorum consentiunt in unica, vel sine citatione, *e* & quarum obligationum, & consensuum vigore in aliis tribunalibus executive per relaxationem mandatorum procedi potest, *f* etiam per affixionem citationis ad valvas *g* habitationis citandorum quoad obligatos in forma cameræ, seu Guarantigiæ, Ripæ, Ripetæ, ac aliis formis executivis, & quoad alios aliter obligatos, ubi non agitur de majore quam viginti ducatorum summa.

Observationes.

- 2 Summus Pontifex ꝑ Romanus solebat antiquitus negotia, quæ ad ipsius dispositionem seculum a sacro senatu spectabant, prout circa regimen urbis, & status temporalis, ac rationes Aërii in camera sua per seipsum tractare & cum voto nonnullorum domesticorum Prælatorum (qui postmodum Clerici cameræ, ꝑ quos ad cameram summi Pontificis Consilium electi, fuerunt appellati) audire, ac sine debito terminare, *Vestr. in prax. lib. 2. c. 1. num. 1.*
- 4 Verum, quia ad hanc audientiam ꝑ quasi domesticam ipsius summi Pontificis cameralem, nuncupatam, subditi omnes etiam in partibus gravati ex universo statu Ecclesiæ temporali, veluti ad supremam ipsius summi Pontificis audientiam convolare cæperunt, multiplicatis negotiis summus Pontifex ꝑ se paulatim ab hoc munere revocavit, adeo quod rarissime hodie in hac camerale audientia, nisi ubi de rebus gravioribus Aërii, vel mala diplomatum expeditione agatur, soleat convenire, *Vestr. d. lib. 2. c. 1. n. 1.*
- 6 Hujus camerale audientie ꝑ caput, ut Gravari, ad *Vestr. d. lib. 2. c. 1. n. 3.* & seq. testatur, summus Pontifex, constituit S. R. E. Camerarium;
- 7 Hic antiquitus usque ad tempora ꝑ Innocentii Primi, de anno 417. ad Pontificatum evecti, Aërio summi Pontificis præesse consuevit, & ad audientiam de præsumptis, Cherub in comp. Bull. to. 1. ad Const. 1. Urban. VI. fol. 1. Necnon Ecclesiæ redditus, ꝑ seu eleemosynas pauperibus erogare jam solitus fuit, quod munus ꝑ olim beatus Laurentius usque ad tempora S. Sixti primi Papæ, & Martyris, qui ab anno 117. usque ad annum 127. Pontificatum gessit, obivit, Gravari, ad *Vestr. d. lib. 2. c. 1. n. 3.* Licet hodie ipsemet ꝑ summus Pontifex per manus eleemosynarii, qui

qui vigore mandati à camerario, & thesaurario
subscripti pecunias ab arario recipit, eleemo-
synas pauperibus erogare soleat, Cherub. ad const.
1. Urbani VI. fol. 1.

- 11 Sed quoniam, ne dum à iudicibus universi
status Ecclesiastici, verum etiam à iudicibus
urbis (Vicario, Gubernatore, & Senatore ex-
ceptis) causæ appellationum ad eandem came-
ralem audientiam numerosè confluebant, ei-
dem S. R. E. Camerario ↑ summus Pontifex
12 auditorem deputavit, quem ↑ ab initio iudi-
cem solummodo curialium constituit, Gravat.
ad Vestr. d. lib. 2. c. 4. n. 19. & id. dec. 310. in fin.
Rot. dec. 5. de offic. ordin. in antiq. (unde A. C. Pa-
14 ter ↑ curialium fuit appellatus) Cherub. in d.
compens. super const. 7. Innocentius VIII. vol. 2.
15 & successivè ↑ literarum Apostolicarum, &
obligationis cameræ, & censurarum execu-
torem, & deinde etiam iudicem cum facultate
dd. causas appellationum, sine alia commissio-
ne audiendi, ac sine debito terminandi (unde
16 curiæ ↑ causarum cameræ Apostolicæ auditoris
nomen sortitus est) instituit, & creavit, Vestr. d.
1. c. 4. n. 1. cum seqq.
17 A. C. quem auditorem ↑ cameralem appel-
lat, Innoc. VIII. constit. 7. Apprime, secundum nov.
impress. usque ad tempora Innocentii fuit iudex
18 ↑ delegatus, ut per Cherub. in d. constit. 7. schol. 1.
19 Bellamer. dec. 196. hodie verò ↑ nedom est ju-
dex ordinarius Romanæ curiæ, sed etiam sen-
tentiarum, & censurarum tam in curia, quam
extra eam latorum ac literarum Apostolicarum
universalis, & merus executor à summo Pon-
tificè specialiter constitutus & ob id non solum
in toto temporali dominio summi Pontificis,
20 sed etiam in universi ↑ orbis Christiani Pro-
vinciis, & Regnis, ex diversorum Romanorum
Pontificum indultis in civilibus, & criminali-
bus iurisdictionem exercet, ut testatur Pius quar-
tus constit. 74. inter, in princ. secundum antiq. im-
press.
21 Camerarius, ↑ & clerici cameræ habent ju-
risdictionem in causis interesse cameræ quomo-
dolibet tangentibus, non autem in aliis causis
privatorum, Pius IV. constit. 5. Rom. Pontifex, se-
cundum nov. impress. Paul. V. constit. 71. universi agri.
22 Auditor ↑ verò R. C. Apostolicæ habet iuris-
23 dictionem in causis privatorum, & licet fuerit ↑
olim non modica controversia, an auditor ca-
meræ esset auditor Papæ, vel camerarii, nihilo-
minus camerarii auditorem esse decisum fuit;
24 sed quia ↑ ejus sententiæ jura privatorum con-
cernunt, ab illis ad ipsum summum Pontificem,
non autem ad cameram, in qua tantum cau-
sæ interesse cameræ concernentes cognoscun-
tur, datur appellatio, Marches. de commiss. in par-
ticul. part. 1. n. 69. & seq. fol. 158. secundum
nov. impress.
25 Hodie ↑ auditor generalis R. C. Apost. habet
tres locumtenentes, duos scilicet in civilibus,
qui sunt R. P. D. Petrus Paulus Caballetus Ro-
manus, & R. P. D. Cæsar Argelus Bononien. &
unum in criminalibus, ultra proprium audito-
rem, per quos iurisdictionem exercet, & decem
Notarios actuarios causarum, quæ in non mo-
dico numero, in ejus tribunali vertuntur.

26 Habet ↑ locum in Capella summi Pontificis
post Gubernatorem, & Oratores Principum
Pius IV. constit. 38. Ad eximia, Greg. XIII. constit. 55.
Ad Generis, secundum antiq. impress.

Et potest ↑ alteri causas delegare, Seraphini
dec. 509. n. 3. & dec. 957. num. 17.

27 Ejus ↑ tribunal reformavit Pius IV. d. constit. 74.
28 Pius V. constit. 117. Inter illas, secundum antiq. impress.
Paulus V. constit. 71. universi agri.

29 Ejus officium est ↑ cæteris antiquius, & no-
bilibus, Leo X. constit. 3. Injunctum, & licet va-
cet ↑ per mortem, vel assumptionem, nihilo-
minus monitoria, & citationes decreta, licet
non executæ, necnon mandata, sententia, &
omnes aliæ expeditiones, & acta remanent in
suo robore, & coram successore exequi possunt,
ad eo quod in hoc nullum sit difficultatis, aut
dubitationis principium, Salust. Tiber. in prax.
lib. 1. cap. 46.

31 Jurisdictio ↑ A. C. non præjudicat iurisdi-
ctioni Vicarii Papæ quoad personas Ecclesiasti-
cas, & loca pia, & eorum bona, etiam si agatur
de obligatione in forma cameræ, Ripæ, & Ri-
petta, Pius V. constit. 20. considerantes, secundum
antiq. impress. Paul. V. constit. 71. universi agri.

32 Quo verò ad Hebræos ↑ ubi agitur de obli-
gatione cameræ non dependen. à causis, &
litibus aliorum tribunalium, A. C. est illorum
iudex competens privativè quoad alios juxta
suas facultates, & potest etiam contra eos pro-
cedere in criminalibus, Paul. V. constit. 71. uni-
versi agri.

33 De iurisdictione ↑ & facultatibus A. C. tra-
dunt Iul. II. constit. 13. Decet, & constit. 17. Ad exi-
mia, Leo X. constit. 3. Injunctum, & constit. 33.
Ministerio, Paul. III. constit. 15. Grata, Iul. III.
const. 1. 19. Ad eximia, Greg. XIII. constit. 55. Ad
generis, secundum antiq. impress. Greg. XIV. in
ejus constit. Ad generis, impress. post prax. Salust.
Tiber. Paul. V. constit. 28. Eximia, & constit. 71. uni-
versi agri.

34 De ejus ↑ officio, & modo procedendi in ejus
Tribunali tradit Vestr. in prax. lib. 2. cap. 4. & ibi
Gravat. & novissime Salust. Tiber. in ejus praxi ju-
diciaria, aliquid tradit Baras. dec. 502. n. 2.

35 Hodie ↑ A. C. habet facultatem se immiscen-
di in causis criminalibus absque irregularitate,
dummodo per seipsum sententiam, seu votum
sanguinis non ferat: causas per locumtenentes,
seu auditores cognoscendi, in causis obligatio-
num Cameralium, Guarantigæ, Ripæ, Ripetta,
& aliarum formarum executivarum privativè
quoad alios, præterquam inter cives, & incolas,
juxta formam motus proprii Pii IV. & in de-
penden. à litibus alibi pendentibus, proceden-
di, easque ab aliis iudicibus reassumendi: solum
vigore obligationum cameralium censuras
promulgandi, causas spirituales, & curialium,
communitatum, Mercatorum, & Pensionum
causas appellationum extra urbem, necnon in
urbe à iudicibus (Vicario, Gubernatore, &
Senatore exceptis) cognoscendi: causas non
exceden. valorem 200. ducatorum, necnon
Mercatorum, & Notariorum Tribunalis sum-
marie manu regia, alias verò prout in benefi-
cialibus audiendi, & decidendi, quoad obliga-
tor

- tos in forma cameræ Guarantiæ, Ripæ, Ripetæ, & aliis formis executivis, & quoad alios aliter obligatos, ubi non agitur de maiori summa, quam 20. ducatorum (seu potius scutorum, ut praxis observat) executivè procedendi, causas criminales contra curiales, & exemptos cognoscendi, Monitoria contra Episcopos de assensu Papæ decernendi, literas Apostolicas solus, & dato alio executore cumulativè, & sententias in curia, & extra eam latas exequendi, solus terminum triginta dierum concedendi, pro contractibus in curia initis, & curiales, aliosque in curia degentes citandi, compulsores, & remissorios decernendi, in vim Eugenianæ curiales tuendi, monitoria ad partes decernendi, inobedientes excommunicandi, ne ab eo excommunicati ab alio possint absolvi, excommunicatos ab aliis absolvendi, obligationes camerales etiam contra bona debitorum decedentium exequendi, omnibus facultatibus aliis auditoribus concessis, & indultis utendi, quoad dilationes ab aliis concessæ obligatis in forma cameræ non suffragentur; & causæ discussionum alibi pendentes, & appellationes non facientes mentionem de obligatione camerales executionem non retardent; præcedentiam in Capella Papæ, & aliis actibus publicis, carceratos etiam extra curiam vigore suorum mandatorum relaxandi, miserabiles in causis discussionum præferendi, in curia, & extra citandi, causas cambiorum flicorum mercatorum urbis cognoscendi, ne alii obligationibus camerales se ingerant, & prout latius in dictis facultatibus, constitutionibus supra relatis.
- 36 Signanter ¶ A. C. ubi agitur de obligationibus in forma cameræ ubi vis locorum, & inter quascunque personas contractis, & contrahendis, est iudex competens privativè quoad omnes alios, *Greg. XIV. in d. const. ad generis, §. ita ut tu.*
- 37 Sed primò hoc ¶ non procedit quoad cives, & incolas urbis, nam quoad eos est locus præventioni inter A. C. & iudices curiæ capitolineæ, *Pius IV. const. 73. Dilatos, secundum antiqu. impress. Gregorius XIV. in d. const. ad generis, Paulus V. d. const. 28. Eximia.*
- 38 Secundò non procedit ¶ quoad obligationes dependentes a licibus in aliis tribunalibus pro tempore introductis, *Greg. XIV. in d. constitut. ad generis, Paulus V. in d. const. 28. Eximia, & const. 71. universi agri.*
- 39 Tertiò non procedit ¶ quoad Clericos ratione originis, vel beneficii Romanos, & loca pia in forma cameræ obligata: nam quoad eos est locus præventioni inter A. C. & urbis Vicarium, *Paulus Quintus in reform. tribunal. urbis, quæ est eius const. 71. Universi agri, §. in primis, vers. ut tollantur controversia inter tribunalia curiæ.*
- 40 Quartò procedit ¶ quoad iudices Romanæ curiæ, nam quoad eos, ubi agitur de obligatione camerale est iudex privativè quoad omnes alios, *Burratt. decis. 537. nu. 1. non autem quoad iudices extra Romanam curiam, nam quoad eos non est iudex privativè in obligatione ca-*

- merali, sed cumulativè, nec causas ab eis reassumit prout à Romanæ curiæ iudicibus *Burratt. decis. 462. nu. 1.*
- 41 Non habet ¶ A. C. jurisdictionem in beneficiis, *Lancell. de attent. c. 4. in prafat. n. 323. & seqq. Bellam. decis. 215. Achill. decis. 24. de appell. Rota apud Marches. de commiss. appell. ab obliq. camer. par. 1. decis. 1. fol. 72. 1. & de commiss. appell. in poss. Salust. d. par. 1. decis. 11. n. 1. fol. 953. secundum nov. impress. nec in petitorio, nec in possessione, adeo ut ¶ non possit in dd. causis beneficiis concedere mandatum, de manutenendo, *Cavaler. decis. 32. n. 1. & dec. 224. per tot.**
- 42 nec eius ¶ jurisdictione potest in hoc prorogari de consensu partium, *l. privatorum, C. de jurisdic. omni. iud. Rot. in Casertana benef. 5. Maii 1595. coram bo. me. Card. Blanchetto, Greg. decis. 118. n. 4. & ibi late Beltramin. n. 7.*
- 44 Primò tamen hoc ¶ non procedit in causis beneficiis curialium, quibus A. C. est iudex vigore Eugenianæ, quæ curiales tuetur, *Rota decis. 149. n. 1. & seqq. lib. 2. part. 3. divers.*
- 45 Sed hæc ¶ est decisio bo. me. Fabii, quæ emanavit ante annum 1560. Hodie verò ex dispositione sacri Tridentini Concilii, sess. 24. c. 11. de reform. emanata sub Pio IV. de anno 1563. mense Novembrii, Eugeniana, quo ad beneficia Ecclesiastica curialium, his minime suffragatur, sed curiales ratione dd. beneficiorum ordinarii locorum subiecti remanent, non obstantibus quibuscunque inhibitionibus.
- 46 Secundò non procedit ¶ quando non agitur de titulo aut possessione beneficii, sed super validitate unionis, quia tunc causa non est beneficii, *Caputag. decis. 99. par. 1. Rot. apud Marches. d. decis. 11. n. 1. quæ est decis. Coccin. 169. nu. 1.*
- 47 Tertiò non procedit, ¶ si in actis adit commissio, *Achill. d. decis. 24. de appell. Rot. apud Marches. d. decis. 11. n. 1.*
- 48 Quartò non procedit ¶ in executione literarum Apostolicarum, nam A. C. vigore ejus ordinariarum facultatum potest ad illarum executionem procedere, *Gregorius XIV. in d. d. const. ad generis Paul. V. const. 28. Eximia. etiam si*
- 49 datus ¶ esset alius certus executor in literis, nam tunc A. C. vigore novarum facultatum, & constitutionum cumulativè cum illo procedit *Paul. V. d. const. 28. Eximia. Cherub. in comp. Bull. rom. 1. super const. 1. Urban. V. fol. 1. Coccin. decis. 169. nu. 5.*
- 50 Signanter autem ¶ hodie potest, ut supra, cumulativè procedere, etiam alius in literis certus executor datus sit, & ipse A. C. non sit in illis nominatus ex novis facultatibus, & constitutionibus Sanctissimi D. N. Ferentill. ad Burratt. dec. 909. nu. 6. ubi quod ita etiam respicit Signaturæ in una Berthinonen. beneficii. Nec obstat quod dictæ novæ constitutiones & facultates dicant, quod non intelligunt derogare reformationibus Pii IV. Pii V. & Pauli V. Quia hoc intelligitur præterquam quoad expressa, *l. si in d. doli clausula 119. nu. 2. de verb. oblig. Coccin. d. decis. 166. nu. 6.*
- 51 Ubi autem A. C. procedit, uti executor generalis, non potest virtute ejus ordinariarum facultatum vocare possessorem beneficii ultra

- duas dietas, *Marchef. de commiss. de exec. Brev. par. 1. c. 1. n. 91 fol. 323. & d. decis. 1. n. 2. fol. 721. secundum nov. impress. Buratt. decis. 250. n. 2.*
- 52 Nisi in literis exequendis fuisset aliter ordinatum cum derogatione constitutionis Bonifacii Octavi de una, & Concilii generalis de duabus dietis, quo casu forma literarum exequendarum erit omnino servanda, ut quis non evocetur extra propriam diocesim ultra numerum dietarum in eis expressarum: vel nisi ageretur de exequendis literis pensionum, quarum solutio in Romana curia esset destinata: vel nisi
- 54 A. C. nominatim in literis fuisset praescriptus executor: nam in his casibus potest ad se undecumque, & quocumque evocare. *Pius V. d. constit. 117. Inter illa §. literas Paul. V. d. constit. 71. universi agri §. literas, Buratt. d. decis. 250. num. 5.*
- 55 vel nisi partes expressae consentirent. *Buratt. d. decis. 250. num. 5. vel denique nisi causa esset commissa in curia; nam tunc non esset necessaria derogatio. c. statutum §. in illo, de re script. in 6. Buratt. d. decis. 250. n. 7.*
- 57 Tandem A. C. non potest instituire praesentatum ad beneficium juris patronatus, quia eius facultates ad hoc non se extendunt, ut fuit dictum in *Alatrina Cappellania Venerii 27. Jun. 1588. coram bo. me. Bubalo.*
- B Judicium aut est executivum, aut summarium, aut Ordinarium, *Marant. de ord. jud. p. 4. dist. 9. n. 1. & n. 59. & dist. 10. num. 7. Luc. Pet. in Prax. lib. 2. c. 1. & seqq. & lib. 3. c. 1. & seqq. & lib. 4. c. 1. & seqq. Castrensis. conf. 318. Considerandum, n. 1. vers. si ve de per statuta lib. 1.*
- 59 Executivum primo proceditur virtute obligationis cameralis, *Luc. Pet. in prax. lib. 3. c. 4. n. 1. Cavaler. decis. 412 n. 1. sive quis se obligaverit in forma camerae Apostolicae, sive Regiae, sive Ducalis, Zacch. ad Galles. de oblig. camer. q. 2. n. 27. Rot. post eundem Zacch. de oblig. camer. decis. 67. n. 2.*
- Nec adversatur decisio Rota in causa *Lucana dotu 19. Januarij 1629. coram bo. me. Card. Virili, de qua infra sub lit. F.* quia ibi debitor non se obligaverat cum aliqua clausula, cujus vigore posset executivum procedi, & sic non consenserat aliquo modo in mandatum, seu viam executivam, prout se obligaverat, & consenserat debitor in casu d. decisionis 67. n. 2. post Zacch. de oblig. camer.
- 61 Secundum executivum proceditur virtute obligationis in forma juris Guarantigiae, *Zacch. ad Galles. d. p. 2. n. 7. & seq. Luc. Pet. in prax. lib. 3. c. 1. n. 2. Sal. Tiber. in prax. lib. 1. c. 39. n. 1. & seqq. Thefaur. decis. 26. n. 12. Rot. in Lucana dotu 19. Januarij 1629. coram bo. me. Card. Virili.*
- 62 Tertio etiam coram A. C. vigore illius ordinarii facultatum executivum proceditur virtute obligationum in forma Ripae, Ripettae, (quae in effectu sunt obligationes camerales, additis quibusdam strictioribus conventionibus circa mercaturam, de qua in eis agitur) & virtute aliarum, in quibus debitores consentiunt in mandatum executivum unica, vel sine citatione, & quarum obligationum, seu consensuum vigore in aliis tribunalibus executivum per relaxationem mandatorum proceditur,
- Gregor. XIV. in d. constit. Ad generu §. ita ut tu. im. press. post prax. Salust. Tiber. Paul. V. constit. 28. Eximia.*
- Quarto proceditur executivum vigore conventionis, quae fieri potest inter partes, quod in aliqua obligatione procedatur executivum, etiam si in forma camerae, aut in aliis formis executivis, ut supra, se non obligent, nam facta hujusmodi conventionis competit via executiva, *Buratt. decis. 302. n. 1. & decis. 337. n. 1. & n. 6. in fin. Duran. decis. 37. n. 6.*
- 64 Quinto proceditur executivum coram A. C. quo ad alios quomodolibet obligatos, ubi non agitur de majori summa viginti scutorum monetarum, *Greg. XIV. in d. constit. Ad generu §. eisdem Paul. V. in d. constit. 28. Eximia, ut praxis observat.*
- 65 Sexto executivum proceditur pro, inter, & contra Notarios A. C. occasione negotiorum ad officium spectantium, necnon etiam pro, & inter mercatores Romanae curiae occasione mercium, *Rot. decis. 446. n. 1. par. 2. recent.*
- 67 Nam quod pro, inter, & contra Notarios occasione mercedis scripturarum procedatur arbitrio iudicis, & quando tenentur aliquid acceptum restituere, procedatur executivum, & manu regia, est dispositum in *reforma. fel. mem. Paul. V. sub tit. de Not. tribun. urbis §. orta inter, & §. quandocumque, quae est ejus constit. 71. Universi agri.*
- 68 Quod vero A. C. in causis pro, inter, & contra Notarios ejus tribunalis, & mercatores ut supra, possit procedere summarie, & c. sine figura iudicii, sola facti veritate inspecta, & manu regia, absque observatione terminorum est dispositum in ejus facultatibus *Gregor. XIV. in d. constit. Ad generu §. eas videlicet impress. post prax. Salust. Tiber. Paul. V. d. constit. 28. Eximia. §. eas videlicet, quae verba importare viam executivam dixit Rot. d. decis. 446. num. 1. par. 2. recent. & ita observat praxis optima legum interpretum, adeo quod Signatura in his casibus soleat rescribere cum clausula sine praedictis, prout quando actum fuit vigore obligationis cameralis.*
- 70 Septimo etiam proceditur executivum vigore litterarum cambii, & sedularum depositi, quae ubique locorum in foro mercatorum, & in A. C. Tribunali paratam habent executionem inter & contra Mercatores, *Salust. Tiber. in prax. lib. 2. cap. 21. num. 2. & seqq. Seraphin. decis. 562. num. 2.*
- 71 Octavo proceditur executivum vigore instrumenti depositi veri, & realis, quia depositum habet de jure executionem paratam, *l. pen. ubi Bart. & DD. C. de pos. Matthesil. sing. 5. Anton. Canar. de exec. instr. qu. 7. n. 17. Rolan. conf. 17. n. 1. & seq. lib. 1. ubi de communi, & quod contra*
- 72 Depositarium possit executivum procedi, pro ut contra Sequestrarium, tradit *Cavaler. dec. 29. n. 1. cum alius cumulatim per Ferentill. ad Buratt. decis. 516. n. 2. & seq.*
- 73 Non potest procedi executivum pro repetitione indebiti vigore obligationis cameralis soluti *Buratt. decis. 272. n. 2. & seq.*
- 74 Decimo pro mercede competit indistincte via

- via executiva, *Duran. decis. 216. n. 9. led in A. C.*
- 75 tribunali in multis + casibus pro mercede agitur summarie, via tamen monitorii, & ita observatur indies.
- 76 Undecimò pro alimentis + futuris competit via executiva, ut post *Guid. de Suz. de alim. tradit Sal. Tib. lib. 4. fol. 48. vers. & licet*, & ita observatur praxis.
- 77 Duodecimò proceditur + executivè de jure communi, vigore instrumenti dotalis, quando constat de paupertate mulieris, ita ut non possit aliunde se alere, alias secus, *Rot. in d. Lucana dotu 10. Januarii. 1629. coram bo. mem. Card. Virili.*
- 78 Decimotertiò in urbe, & illius districtu + pro dote contra quoscunque quomodolibet obligatos, & eorum hæredes competit via executiva, prout etiam contra tertios possessores bonorum, etiam non excusso principali, licet dicti tertii non habeant causam ab obligatis, dummodo bona prædicta per obligantem tempore obligationis, aut post possessa fuissent, probentur, *Statut. urb. lib. 1. c. 85. & ibi Fenzon. n. 11. Luc. Pet. in prax. lib. 3. c. 5. n. 12.*
- 79 Decimoquartò pro legato in tribunali A. C. observatur de stylo opinio *Angeli*, ut competat via executiva, & est opinio communis, ut testantur relati à *Sal. Tib. lib. 2. c. 6. num. 4. Ferentil. ad Buratt. decis. 208. num. 12.* quam opinionem servat etiam Signatura, rescribendo hoc casu in causis hujus tribunalis cum clausula *sine præjudicio, &c.*
- 80 Sed Rota sequitur opinionem negativam, *Buratt. decis. 208. n. 3.* & idem observat de stylo etiam in causis commissis cum facultatibus A. C. *Rot. decis. 168. n. 8. & decis. 141. n. 34. & seq. p. 7. recent. cum aliis relati per Ferentil. ad Buratt. d. decis. 208. n. 12.*
- 81 Decimoquintò quando debito: non est solvendo, potest agi executivè contra debitorem debitoris obligati in forma cameræ ad favorem illius, nam in casu inopie, & necessitatis hujusmodi transeunt in creditorem ea, quæ sunt à debitore inseparabilia, & quæ alias non transirent *Buratt. dec. 937. n. 4. & seq. quem sequitur Rot. decis. 229. n. 15. part. 5. recent.*
- 82 Decimosexto proceditur executivè de jure communi virtute confessionis judicialis præsentis iudice emanatæ, quæ confessio habet vim sententiæ, & rei iudicatæ. *Gall. de oblig. camer. d. q. 2. n. 2. & ibi Zach. n. 29. Roderic. Suar. in l. post rem iudicatam in 3. not. n. 1. & seq. ff. de re jud.*
- 83 Sed hoc procedit + si confessio emanavit simpliciter ad petitionem partis, secus si præcedente libello, & litis contestatione, quia iudicium tunc est effectum ordinarium, *Suar. ubi supra n. 2. Amat. Rodriq. de exec. sent. art. 2. tit. de confess. n. 25. vers. sed hoc tamen.*
- 84 Hanc judicialem confessionem + esse confessionatum instrumentum illud, de quo DD. loquuntur, & non differre ab obligatione, quæ fit apud acta tradit *Theaur. d. decis. 26. n. 31.* ubi etiam constituit differentiam inter instrumentum Guarantigatum & confessionatum, quod scilicet in confessionato requiratur confessio & successivè præceptum iudicii de solvendo, in

Guarantigato verò solum præceptum iudicis vel notarii, etiam si non sit iudex.

- 85 Ceterum + instrumentum Guarantigatum etiam confessionem in se continere, & hanc esse ejusdem efficaciam, ac si esset facta in iudicio, tradunt *Bart. in l. error. n. 11. C. de jur. & fac. ignor. & alij, quos sequitur las. in d. l. error. n. 16. Suar. in d. l. post rem iudicatam in 3. not. n. 12.*
- 86 Et quod Guarantigia sit + præceptum in ipsum confessum de observando promissa factum per Notarium effectum iudicem Cartularium, seu ordinarium, qui habet jurisdictionem voluntariam tradit *Barz. de Guarantig. q. 1. Cin. & alij quos refert. & sequitur Sal. Tib. in prax. lib. 1. c. 39. n. 2. Alex. in l. ait Prator. §. 1. n. 8. ff. de re jud.*
- 87 *Socc. Sen. conf. 79. n. 49. lib. 4.* quia + Guarantigia fundatur super confessionem, sine qua Guarantigia non datur, *Soccin. Sen. d. conf. 79. n. 49. & n. 50. & seq. Unde instrumentum Guarantigatum*
- 88 + potest etiam dici confessionatum, & ideo unum alteri comparat, *Bart. in l. 2. n. 5. C. de sent. quæ sine cert. quant. Barz. de Guarantig. d. qu. 1. Gall. de oblig. cam. q. 2. n. 31. & sequi. Suar. in d. l. post rem iudicatam in 3. not. n. 12. ff. de re jud. dum loquitur de instrumento Guarantigato, seu confessionato.*
- 89 Et licet instrumentum, in quo mediante confessione facta in iudicio adest præceptum iudicis ordinarii, contentiosam jurisdictionem habentis, dicatur propriè instrumentum confessionatum, ad differentiam Guarantigati, & habeat executionem paratam tamen sunt ejusdem efficaciam; cum pro utroque competat via executiva, *Bald. in l. etiam in princ. C. de execut. rei jud. cum aliis præalleg.*
- Nec. Alex. in d. l. ait prator. §. 1. n. 8. ff. de re jud. & Soc. Sen. d. conf. 79. n. 49.* dicunt quod Notarius + qui non sit iudex Cartularius, seu ordinarius, possit præcipere per Guarantigam, sed potius innuunt contrarium, & quod Notarius, qui non est iudex, ut supra, non possit facere hujusmodi præceptum in confessum, sed solum scribere factum, de quo rogatur, clarè dixit *Barz. de Guarantig. d. q. 1.*
- 91 Et quod Notarii, qui communi jure sunt iudices ut supra, habeant jurisdictionem voluntariam tradit *Innoc. in c. cum à nobis de test. Cass.*
- 92 *conf. 260. n. 4. lib. 1.* & quod ob id possint præcipere contenti, ut eorum præceptum habeat executionem paratam, sicut verum præceptum iudicis, de quo in *l. si debitor ff. de jud. tradit las. in d. l. error. n. 29. C. de jur. & fac. ignor.* ubi etiam
- 93 quod partes possunt eorum jurisdictionem prorogare, quod facere non possent, nisi illi essent iudices Cartularii per *l. privatorum C. de jur. omn. jud.*
- 94 Unde + non videtur subsistere, quod Notarius, qui non sit iudex, possit præcipere per Guarantigam, ex quo, dum dicunt DD. Notarium posse facere hujusmodi præceptum, vel dicunt eum ad hoc debere jam esse effectum iudicem, vel hoc supponunt, ut ex præallegatis patet.
- Decimo septimò igitur ex præmissis colligitur quod instrumentum Guarantigatum, ut supra, & multo magis confessionatum, habet paratam executionem, & illius virtute potest

test executivè procedi *ex preallegat.*

96 Decimoodavo etiam procedi potest ꝑ executivè vigore instrumenti, in quo obligatio cameralis, vel alia similis habetur pro opposita, ac si illa obligatio realiter fuisset in eo apposta *Sal. Tiber. in prax. lib. 1. c. 40. n. 1. & seq.*

97 Nam si in instrumento ꝑ in tribunali A. C. vel camera Apostolica rogato fuerit omissa forma sub qua debitor se obligavit, tunc si Notarius est mortuus, vel absens, obligatio cameralis habetur pro apposta, alias statuitur ejus declarationi *Sal. Tiber. d. l. 1. c. 40. per tot.*

98 Et si tunc stylo ꝑ Notariorum apponendi in instrumentis Guarantigiam, eam omittam haberi pro apposta, tradit *Gonzal. de pax, in prax. tom. 1. par. 4. c. 1. n. 10. pag. 90.* Et si Notarii vi-

99 vunt ꝑ statum eorum declarationi, alias eorum ultimus stylus, vel stylus magis communis in illa materia, si de ultimo stylo non constat attenditur, *Sal. Tiber. d. l. 1. c. 40. n. 1. & seq.*

100 Instrumentum ꝑ publicum autem regulariter non habet paratam executionem, *Ant. Canar. de exe. instr. q. 7. n. 17. Roderic. Suar. in d. l. post rem judicatam, post not. 1. 5. in declar. legi Regia n. 6. ff. de re ju. luc. Pet. in prax. lib. 3. c. 1. n. 1. The-saur. d. decis. 26. n. 1. & seq. Duran. decis. 37. n. 6. Rot. in d. Lucana dotis 19. Januarij 1629. coram bo-mem. Card. Virili.*

101 Prout ꝑ nec etiam regulariter vigore instru-menti jurati potest executivè procedi, *Zacch. ad Galles. de oblig. Camer. q. 2. n. 28. & seqq. Rot. post Zacch. ubi supra decis. 57. n. 8. cum alijs preallegat.*

102 Sed hoc non procedit in juramento ꝑ ten-dente ad litem decisionem *Roderic. Suar. in d. l. post rem judicatam in 2. not. n. 1. Zacch. ad Galles. d. q. 2. n. 29.* quo casu nec etiam à decreto ꝑ il-

103 lius vigore factò daretur appellatio *Sal. Tib. in prax. lib. 2. c. 39. n. 2.*

C Obligatio ꝑ in forma camerae fuit incerto auctoritate, & diuturno usui Romanæ curiæ inven-ta, *Galles. de oblig. cam in probem. n. 1. ratio autem*

104 illius ꝑ inventionis fuit, ut pro debitis camera-libus parata esset executio omnis generis, sine dispendio citandæ debitorum in partibus, & sine mora faciendi processum ordinarium, *Galles. de oblig. camer. q. 2. n. 1. & ibi Zacch. n. 1.* unde obli-gatio hujusmodi ꝑ nomen cameralis, seu in for-ma camerae sortita est *Galles. d. q. n. 2.* quia ha-buit ortum ab ipsa camera, *Vestr. in prax. lib. 2. c. 4. n. 2. Zacch. ad Galles. d. q. 2. n. 2.*

106 Proinde ꝑ obligatus in forma camerae ad sim-plex verbum tenetur solvere, *Gratian. discept. 87. n. 2. 5. vers. ad ultimum, Maur. de Fidejuss. par. 1. princ. sect. 6. de privit. Fidejuss. 3. n. 46.*

107 Nam per obligationem ꝑ cameralem renun-ciatur beneficio divisionis, & omni legum auxi-lio, *Sal. Tib. in formul. instrum. lib. 1. c. 17. n. 4. & seq. vers. sed prædicta, Zacch. ad Galles. de oblig. ca-mer. q. 17. n. 25. Put. dec. 456. n. 3. p. 2. in correc. Rot. post Zacch. de oblig. cam. decis. 23. n. 8. & dec. 243. n. 3. & seq. Nec non rei non sic gestæ, simu-lationis, & omnibus exceptionibus *Zacch. ad Galles. q. 17. n. 94.**

D Differt Guarantigia ꝑ ab obligatione came-rali, quia Guarantigia ab initio retinet confes-sionis, & judicialis præcepti efficaciam, obliga-

tio verò cameralis, nisi habeat in se mandatū executivū, vel censuratum susceptionem, non habet in se judiciale confessionem, nec judi-cis præceptum, nisi instrumento producto fiat in judicio confessio solita, & illa præcedente judicis præceptum, *Galles. de oblig. cam. d. q. 2. n. 13. quem ibi sequitur, Zacch. n. 30. The-saur. d. dec. 26. n. 12. in fin.*

109 Dicitur ꝑ autem Guarantigia à verbo Gua-rantere, seu Guarantizare, quod relatum ad in-strumentum, significat illud perpetuæ firmitatis robore confirmare, & munire, ut latè per *Isf. in d. l. error. n. 25. C. de jur. & fact. ignor. & The-saur. d. decis. 26. n. 14.*

F Illa verba quod A. C. possit executivè proce-dere ꝑ in omnibus obligationibus, & consensib-110 bus, quorum vigore in alijs Tribunalibus exe-cutive per relaxationem mandatorum procedi-tur, debent intelligi de alijs Tribunalibus urbis, de quibus facultates loquuntur, ut verba indi-cant, non autem de alijs extra urbem, *Rot. in d. Lucana dotis 19. Januarij 1629. coram b. me. Card. Virili,* in qua fuit ideo dictum A. C. ꝑ non po-tuisse executivè procedere vigore instrumenti, in quo non aderat obligatio cameralis, nec Guarantigia; nec alia similis obligatio, aut clausula, cujus vigore posset executivè agi, licet vigore statuti Lucani in causa dotis executivè procedi potuisset in civitate Lucana.

In illis verò casibus, in quibus alii Romanæ curiæ judices executivè ꝑ procedere possunt per relaxationem mandatorum, utique A. C. executivè procedit, quia ejus facultates non sunt restrictæ ob obligationem cameralem, aut in forma juris Guarantigiz, Ripæ, Ripetæ, sed in forma ut tu, ulterius progrediuntur ibi, ac etiam in alijs obligationibus, in quibus in alijs Tribu-nalibus executivè proceditur, *Buratt. decis. 537. num. 6.*

113 Et ob id ꝑ causas obligationum in forma ca-meræ Guarantigiz & aliarum executivarum in dd. facultatibus expressarum, A. C. realsumit ab alijs Tribunalibus urbis, non autem ab alijs tri-bunalibus extra urbem, quia quoad judices de partibus ipse non est in dd. causis executivis ju-dex solus, & privativè, *Buratt. decis. 462. n. 1. & decis. 537. n. 1. & seqq.*

114 Et licet ꝑ in dd. facultatibus dicatur, quod possit inhibere quibuscumque judicibus, etiam Romanæ curiæ, ne in illis se ingerant, tamen notoria, & immemorabilis observantia, quæ est rerum magistræ, & optima interpretis, *l. si de in-terpretatione ff. de leg. docuit* clarè dd. verba non comprehendere judices de partibus, à quibus dd. causa nunquam realsumuntur, *Buratt. decis. 460. n. 1. vers. & omnem difficultatem.*

115 Sed nihilominus potest actor ꝑ qui via exe-cutiva egit contra debitorem in forma camerae obligatum, variare, & aliam viam executivam intentare, *Caputque decis. 50. num. 5. par. 1. Rot. dec. 122. n. 26. par. 6. recent. etiam si primò egerit in partibus: nam potest, omisso illo judicio, age-re coram A. C. in curia, ut passim servat praxis: quinimò potest quis, omissa via sita, hacten-*

116 nis ꝑ bonorum, procedere ad capturam perso-næ, etiam si habeat bona debitoris sequestrata, quia

- Quia per hoc non est sibi satisfactum, Rot. d. decif. 122. n. 17. & seqq. Ubi quod id præsertim procedit, stante obligatione camerali, ex tritissimo, & ubi ita stylo, non solum potest aliam viam executivam intentare coram eodem, sed etiam coram alio diverso iudice competente, Galles. de oblig. camer. q. 11. n. 2. & seq. & alii, quos refert, & sequitur Cevall. com. contraxomum. p. 3. q. 81. §. n. 24. & seqq. Ubi quod hoc est
- 117 peculiare ¶ in via executiva, in qua non habet locum regula, l. ubi captum. ff. de iud. nec exceptio litis pendente coram alio iudice, secus si fuisset actum via ordinaria, nam tunc Actor variare non posset, Contard in l. unica in decima quarta limit. n. 5. C. si de moment. poss. agat. cum aliis cumulatim per Zacch. ad Galles. d. q. 11. n. 9. Rot. decif. 161. n. 9. p. 6. recent. Buratt. decif. 561. n. 5. tunc enim ¶ videtur via executiva renunciante, Buratt. decif. 208. n. 2. ubi alias decisiones cumulat.
- 119 Sed hoc primò non procedit ¶ si Reus fuisset contumax. nam tunc etiam, qui egit via ordinaria, potest variare. Galles. d. q. 11. n. 7. & ibi, Zacch. n. 10. Guttier. pract. quest. lib. 3. c. 39. n. 6. & n. 8. Scacc. de appell. lib. 3. c. 2. q. 17. lim. 9. n. 47. & Gall. ubi supra q. 11. n. 7. refert, & sequitur Rot. post eundem Zacch. de oblig. camer. decif. 56. n. 7. & seqq.
- 120 Secundò non procedit, quando Actor renunciasset viæ ordinariæ intentatæ, nam tunc relictis expensis potest convolare ad viam executivam, Guttier. d. lib. 3. c. 39. n. 7. Cevall. com. contra commun. par. 3. q. 81. §. n. 22. & seqq. ubi dicit quod hæc opinio, quod relictis expensis possit ille, qui egit via ordinaria, redire ad executivam, est verissima, semper observatur in practica, & num. 30. ubi quod relictis expensis parti nihil deperit, & Cevallum refert, & sequitur, Zacch. ad Galles. d. q. 11. n. 11. & quod quando quis renunciat viæ ordinariæ intentatæ, possit redire ad viam executivam, tenuit etiam Rot. post Zacch. ubi supra decif. 58. n. 2. & post Cene. de Cons. decif. 260. n. 2. Ferentill. ad Buratt. dec. 208. n. 10.
- 121 Tertiò non procedit, quando ille ¶ qui egit via ordinaria, protestatus fuit sibi nihilominus reservatam censeri viam executivam, & sic facultatem agendi executivè sibi reservavit expressè, Guttier. d. lib. 3. q. 39. n. 6. vers. secundo limitatur. Scacc. de appell. d. lib. 3. c. 2. q. 17. lim. 9. n. 48. & seqq. ubi quod idem habet locum, si instrumentum adest pactum, quod creditor possit variare de una via ad aliam.
- 122 Quartò ¶ non procedit, quando iudex sine consensu Partis, seu Actoris cepisset procedere ordinariè (si casus dari potest) Zacch. ad Galles. d. q. 11. n. 12. Guttier. d. q. 39. n. 20.
- 123 Quintò ¶ non procedit quando ageretur hypothecaria contra tertium possessorem, nam posset agi contra principalem debitorem executivè. Guttier. d. lib. 3. q. 39. n. 11. & seqq.
- 124 Sextò ¶ non procedit, quando via ordinaria est præambula ad executivam, prout si antequam petatur executio, sit necesse probare implementum conditionis, vel liquidationem instrumenti conditionalis, vel illiquidum esse fa-

ctam, Guttier. pract. quest. lib. 3. d. q. 39. num. 11. & seqq.

Sicut autem regulariter non licet variare de iudicio ordinario ad executivum, ita nec de iudicio ¶ summario ad executivum, quia iudicia possessoria summaria sunt ordinaria, Rot. decif. 161. n. 10. & seq. par. 6. recent.

Sed hoc locum habet, quando quis vellet procedere ad subhaftationem rei cæptæ causa pignoris, nam hoc sine licentia Principis fieri non potest, Rot. d. decif. 161. n. 10. & seqq. secus si quis vellet ¶ non recedendo à primo iudicio summario jam capto, intentare aliud iudicium executivum vigore obligationis cameralis compatibile non contrarium, non contra tertium, sed contra Principalem, vel ejus heredem, Rot. d. decif. 161. n. 18. & seqq. p. 6. recent. & in Romana dotis 4. Julij 1635. coram bo. me. Pirovano Decano, in qua d. decif. 161. comprobatur.

127 Caterum habens ¶ plures in forma cameræ obligatos, omisso iudicio cæpto, & executione facta contra unum ex coobligatis, sine aliqua difficultate variandi poterit alios coobligatos convenire, Seraph. decif. 1107. n. 3. quem sequitur Zacch. ad Galles. d. q. 11. n. 12. & licita est etiam variatio de Principali ad Fideiussorem, de una re ad aliam, de persona ad rem, etiam lite pendente, vel etiam si uno modo sit cæpta executio, Rot. d. decif. 161. n. 4. & seqq. ubi huius rei ratio redditur, par. 6. recent. & in a Rom. dotis 4. Julij 1635. coram bo. me. Pirovano decano. & ob id omnia via subhaftationis, procedi potest ad capturam personæ, Rot. d. decif. 122. n. 16. & seqq. par. 6. recent.

128 An autem ¶ quando actum fuit in partibus vigore obligationis cameralis, & deinde, omisso illo iudicio, vigore ejusdem obligationis, agitur in curia coram A. C. licet reficiendæ expensæ in primo iudicio in partibus factæ, Alii assentunt se vidisse praticari non admitti huiusmodi variationem, nisi relictis expensis, Parte videlicet opponente, & ob id opus esse deposito Julii unius pro expensis liquidis cum oblatione reficiendi residuum, si adellet, facta liquidatione, juxta opinionem Ang. in l. 4. §. ait Præcor. ff. de re jud.

129 Nec desunt ¶ qui in causis executivè in partibus cæptis vigore obligationis cameralis, rursus variando, ejusdem obligationis virtute, egerint coram A. C. & obtinuerint, ac viderint praticari in contrarium, videlicet procedi ad ulteriora absque alia expensarum refectione, quod videtur magis convenire superius allegatis, & privilegio variandi virtute obligationis cameralis competenti.

Nam si in curia admittitur ¶ in executivis variatio, ut superius dictum fuit, absque alia expensarum refectione, videtur eodem modo admittenda, quando omisso iudicio executivo in partibus cæpto, aliud simile de novo coram A. C. inchoatur, ex rationis identitate, & aliis præallegatis, quicquid sit quando prius actum fuit via ordinaria.

G Citatio ¶ non debet fieri in domo, sed ante domum, Glof. in Clem. causam, in ver. in domo & ibi Anchor. num. 11. vers. undecimo nota, de elect. Scac.

Scas. de appell. q. 12. c. 2. lib. 3. n. 13. vers. adverte hic obiter.

Proinde citationes affigi solent ad valvas domus solite habitationis citandi, & A. C. † habet facultatem hanc citandi obligatos in forma cameræ, Guarantigæ, & sub aliis formis, & clausulis executivis, necnon alios aliter obligatos, ubi non agitur de majori summa viginti ducatorum, *Greg. XIII. const. 55. an generis §. eiusdemque sec. an. impress. Greg. XIV. in ejus const. Ad generis §. eiusdemque Paul. V. const. 28. extima, §. ea videlicet, vers. etiam per affixionem.*

Et de jure quando non est necessaria citatio personalis, † prout cum prima citatio fuit personaliter executata, vel cum citandus non permittit se personaliter citari, debet citatio vel relinqui domi solite habitationis citandi, l. scire oportet, §. qui autem ff. de excus. Tur. Rot. decis. 130. n. 27. par. 6. recens. cum alijs infra allegatis sub cap. 2. lit. C. & c. 4. lit. E. vers. sed si causa, vel ad valvas, seu januam domus solite habitationis ejusdem affigi, l. 4. §. prator ait, & §. toties ff. de damn. in fee. l. sed, & si Pupillus §. de quo palam ff. de instir. act. l. item veniunt §. prater hac, ibi denunciaturum ff. de per. hered. Tirag. de retr. act. lignag. glo. 2. §. 9. n. 8. Rot. decis. 130. n. 27. p. 6. recens.

Ceterum † in curia, si persona citandi commodè haberi non possit, factis diligentis, proceditur per affixionem ad valvas curiæ, & in Acie Campi Floræ, necnon etiam domi dimissa copia, juxta inferius tradita sub cap. 4. lit. E. vers. sed si causa.

Et si in domo citandi † nemo adsit, vel qui adiunt, nolint aperire, potest etiam affigi copia citationis ad januam, seu Valvas domus adhibito uno teste, *Paul. V. const. 71. Vniuersi agri §. cursores, vers. insuper.*

Verum quia citationes † executæ per cursores domi dimissa copia, in tribunali A. C. habent eandem vim, quam habent citationes per mandatarios executæ in manibus domestico-

rum in curia Capitolina, solent cursores, † quando domus solite habitationis citandi reperitur, siue in ea aliquis adsit, siue non, siue qui adsunt, velint aperire, siue non, semper per rimulas ostii domus citationes intus domum dimittere, cum hæc citatio sit majoris efficaciz, quam per affixionem ad valvas domus.

Quod si domicilium † solite habitationis citandi non reperitur, tunc proceditur per affixionem, factisque diligentis affigitur citatio ad Valvas curiæ, & in Acie Campi Floræ juxta inferius tradita, sub cap. 4. lit. E. & si saltem † adsit domicilium olim solite habitationis citandi,

affigitur etiam citatio ad Valvas d. domus, adhibito ad hoc uno teste juxta d. const. *Paul. V. 71. Vniuersi agri §. cursores, vers. insuper.*

Cum igitur A. C. † habeat facultatem citandi obligatos in forma cameræ, & in aliis formis executivis usque ad quamcunque summam, & alios aliter obligatos usque ad summam viginti ducatorum per affixionem ad Valvas domus solite habitationis eorum, multo magis poterit contra eos procedere citando domi dimissa copia, cum hoc genus citationis sit majoris virtutis ex p. m. s. s.

Verum cursores, † & mandatarii curiæ supradictam advertentiam de exequendo citationem ante domum, etiam invitis citatis, nimis exactè observant, quia nedum abstinent ab ingressu domos citandis, sed vix copiam citationis nunquam legibilem per rimulas ostii domus de sero immittunt, & abeunt, & citationem quandoque in ostio domus Vicini relinquunt, ut etiam adnotavit *Scacc. de appell. d. q. 12. n. 12. vers. adverte hic obiter.*

Non ita exactè observant, † quod debent in scribendo copiam citationis caracteribus intelligibilibus, ut legi possit, ut tenentur ex l. sed & si Pupillus §. de quo palam ff. de instir. act. & ex *Paul. V. const. 71. Vniuersi agri §. cursores, vers. praterea*, sed illam nunquam legibilem domi ut supra immittunt, ac relinquunt, ut pariter adnotavit *Scacc. de appell. d. q. 12. n. 13. vers. adverte in fin.*

Nec omitto, quod cursores. † & mandatarii non possunt exequi citationes personaliter, vel domi dimissa copia post tertiam horam noctis, per affixionem vero in calibus permixtis nonnullis de die, quod in relatione se scilicet citationem fecisse de die per affixionem in tali loco, exprimere tenentur, *Paul. V. d. const. 71. Vniuersi agri §. cursores, vers. citationes.*

SYMMARIVM CAP. II.

- 1 Citatio ad dicendum contra jura non est necessaria, si executio instrumenti sit petenda per acta Notarij de illo rogati, & persona non sunt mutata.
- 2 Secus si persona sunt mutata, vel agendum sit virtute jurium producendorum.
- 3 Citationis superscriptio quomodo concipiatur, si coram A. C. mei, vel altero ex locumtenentibus sit agendum.
- 4 Instrumento rogato extra Tribunal A. C. select ad parcendum sumptibus, citari pars ad declarandum, an velit stare simplici copia.
- 5 Citatio ad declarandum, an velit stare simplici copia, ac illius formula, & processus.
- 6 Si pars citata velit parere sumptibus, debet protestari velle stare simplici copia.
- 7 Protestatio de stando simplici copia, & illius formula.
- 8 Facta per reum declaratione de stando simplici copia, Actor producat instrumentum in publicam formam, expensas in illo extrahendo factas non recuperat.
- 9 Si jura sunt procedenda, est citanda pars ad dicendum contra jura.
- 10 Citatio ad dicendum contra jura, & illius formula.
- 11 Productio, repetitio jurium in termino ad dicendum contra.
- 12 Decretum admissionis jurium productorum, seu repetitorum.
- 13 Obligatio cameralis debet extendi si Apocha, vel instrumentum continens obligationem cameralis sit rogatum extra Tribunal A. C. & non sit consensus in mandatum unica, &c.
- 14 Citatio ad dicendum contra jura, una cum citatione ad videndum extendi formam camera & illius formula.